

ЕКСТРЕМУМИ У ЗАДАЧАХ З ФІЗИКИ

1. До джерела струму з ЕРС E та внутрішнім опором r підключено реостат. Яку найбільшу теплову потужність можна отримати на зовнішній ділянці кола?

2. Точка A рухається згідно з рівняннями $x_1 = 2t$, $y_1 = t$, а точка B – згідно з рівняннями $x_2 = 10 - t$, $y_2 = 2t$ (x, y – в метрах, t – в секундах). Визначте відстань між точками в момент їхнього максимального зближення. Рух тіл відбувається в одній площині, в одній прямокутній системі координат.

3. Частинка, що вилетіла з джерела, проходить з постійною швидкістю відстань $l = 2$ м, а потім гальмує з прискоренням $a = 5 \cdot 10^3$ м/с². Знайти мінімально можливий час руху частинки від вильоту до зупинки, якщо значення постійної швидкості можна змінювати.

4. Кульку, що підвішена на легкій нерозтяжній нитці, відхиляють в бік так, що нитка приймає горизонтальне положення, і відпускають. Який кут утворює нитка з вертикаллю в момент, коли вертикальна складова швидкості кульки найбільша?

5. Знайдіть мінімальну відстань між предметом та його дійсним зображенням в тонкій збиральній лінзі з фокусною відстанню F .

6. Процес для ν молів ідеального газу з лінійною залежністю тиску p від об'єму V проходить через стани 1 та 2 з об'ємами V_1, V_2 та тисками p_1, p_2 відповідно. Визначте максимальну температуру $T_{\max}$ газу в цьому процесі.

Задачі для самостійного розв'язування

7. На тіло масою m , що знаходиться на горизонтальній поверхні, діє постійна за модулем сила F . Кут α між вектором сили та горизонтом можна змінювати. Визначте максимальне можливе прискорення тіла. Коефіцієнт тертя між тілом та поверхнею дорівнює μ . Відповідь: $a_{\max} = \frac{F}{m} \sqrt{1 + \mu^2} - \mu g$.

8. Куля масою $m_1 = 2m$ пружно стикається з нерухомою кулею масою $m_2 = m$. На який максимальний кут може відхилитись перша куля від свого початкового напрямку руху? Відповідь: $\sin \alpha_{\max} = m_2 / m_1$.

9. Знайдіть найменший тиск ідеального газу в процесі, що описується рівнянням $T = T_0 + \alpha V^2$, де α та T_0 – додатні сталі. Якими будуть температура та об'єм за цього тиску? Відповідь: $p_{\min} = 2\nu R \sqrt{\alpha T_0}$, $T = 2T_0$, $V = \sqrt{T_0 / \alpha}$.